

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS SHELACH • MAAMAR 5

בפי' נסכים כתיב כי תבאו אל ארץ מושבותיכם...

Na seção sobre as libações está escrito: “Quando entrardes na terra das vossas moradas”

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak

LikuteiTorah.com

A PARASHÁ CHASSÍDICA

likuteitorah.com/pt/likutei-torah/shelach/5/

1 בפי' נסכים כתיב כי תבאו אל ארץ מושבותיכם כו' ועשיתם אשה לה' עולה וגוי'. להבין למה שינה הכתוב לקרוא ארץ ישראל כאן בשם ארץ מושבותיכם יותר מכלל התורה שנק' ארץ כנען

Na seção das libações está escrito: “Quando entrardes na terra das vossas moradas”, etc.; “e oferecereis uma oferta queimada a Havayá, um holocausto”, etc. É preciso entender por que a Escritura mudou [sua formulação] para chamar aqui a Terra de Israel de “terra das vossas moradas”, em vez de chamá-la, como em todo o restante da Torá, de “terra de Canaã”.

(וקושיא זו מבואר במדרש ס"פ שלח. ועיין עוד בקהלת רבה ע"פ הגדלתי מעשי. כי תבאו אל ארץ מושבותיכם ועשיתם עולה.)

(Esta questão é explicada no Midrash, no final de Parshat Shelach. Veja também Kohelet Rabbah sobre o versículo “Realizei grandes obras”: “Quando entrardes na terra das vossas moradas... e oferecereis um holocausto”.)

ועוד שם ע"פ ושתה בלב טוב יינך זו פ' נסכים כי כבר רצה האלקים את מעשיך זו הכנסת ישראל לארץ שנאמר כי תבאו אל ארץ כו'.

E ainda ali, sobre o versículo “Bebe o teu vinho com coração alegre”: isto é a seção das libações; “pois D'us já favoreceu as tuas obras”: isto é a entrada de Israel na Terra, como está dito: “Quando entrardes na terra”, etc.

ונראה שפירשו ארץ מלשון רצון וכ"ה בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך ארץ ועמ"ש מזה ע"פ והארץ הדום רגלי וע"פ היום הזה ה' אלהיך מצורך).

Parece que interpretaram eretz, “terra”, como um termo relacionado a ratzon, “vontade”; e assim também consta no Pardes, em Erchei HaKinuyim, na entrada eretz. Veja também o que está escrito a esse respeito sobre o versículo “E a terra é o escabelo dos Meus pés” e sobre o versículo “Neste dia, Havayá, teu D'us, te ordena”).

הנה אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] (פ"ב [פרק ב'] דברכות) כל הקורא ק"ש [קריאת שמע] בלא תפילין כאלו הקריב עולה בלא מנחה וזבח בלא נסכים.

Ora, nossos Sábios, de abençoada memória, disseram (Berachot, capítulo 2): “Quem recita o Shema sem tefilin é como se tivesse oferecido um holocausto sem uma oferenda de farinha, ou um sacrifício sem libações”.

וצריך להבין ענין דמיון זה שמדמה ק"ש [קריאת שמע] לעולה וזבח ותפילין למנחה ונסכים. והנה ענין הקרבנות שהיה יורד אש מן השמים על גבי המזבח ותאכל את העולה ואת חלבי השלמים.

É preciso entender o sentido dessa comparação, que equipara o Shemá a um holocausto e a um sacrifício, e os tefilin a uma oferenda de farinha e às libações. Ora, a respeito das oferendas, descia fogo dos céus sobre o altar e consumia o holocausto e as gorduras das oferendas de paz.

וכן הענין בק"ש [בקריאת שמע] כי הנה האדם הוא מורכב מד' יסודות אש רוח מים עפר כמ"ש מזה בד"ה והיה מספר בניי [בני ישראל]

E o mesmo ocorre com o Shemá. Pois o ser humano é composto de quatro elementos: fogo, ar, água e terra, conforme explicado a esse respeito no discurso que começa “E o número dos filhos de Israel será”,

שהם בחי' דומם צומח חי מדבר כנגד ד' אותיות של שם הוי" ב"ה שמשם נמשכו ונתהוו בחינות אלו ובחינת יסוד האש הוא בחינת החי (כמ"ש במ"א ע"פ כי תצא)

que correspondem aos níveis do inanimado, do vegetal, do animal e do falante, e às quatro letras do Nome Havayá, bendito seja Ele, das quais esses níveis se originaram e vieram à existência. E o nível do elemento fogo corresponde ao animal (conforme explicado em outro lugar sobre o versículo “Quando saíres”).

והנה כתיב שרפים עומדים שיש בחי' מלאכים וחיות הקדש שנקראים שרפים מפני שהם מיסוד האש האלקי

Ora, está escrito: “Serafins estão de pé”, pois há um nível de anjos e de chayot sagradas chamados serafins, porque provêm do elemento divino do fogo;

ותמיד הם עומדים בהתלהבות מחמת שאין להם כ"א מחשבה אחת כל ימיהם מששת ימי בראשית שמשגיגים רק זיו שכינתו ית' המחיה ומהוה אותם מאין ליש.

e estão sempre de pé em fervor, pois, durante todos os seus dias, desde os seis dias da Criação, têm um único pensamento: apreendem somente o esplendor de Sua Shechiná, bendito seja Ele, que lhes dá vida e os faz vir à existência, do nada ao algo.

ולכן יומם ולילה לא ישקוטו והיינו מפני שאין להם כ"א יסוד אחד פשוט שהוא יסוד האש האלהי ואינם מורכבים (עמ"ש בביאור ע"פ והניף הכהן אותם על לחם הבכורים).

Por isso, dia e noite não descansam; isto é, porque têm apenas um elemento simples, o elemento divino do fogo, e não são compostos (veja o que está escrito na explicação sobre o versículo "E o cohen os moverá com o pão das primícias").

משא"כ האדם שהוא מורכב מד' יסודות וגם הוא מלוכש בגוף ונפש החיונית לא יוכל לעמוד במדרגה ומחשבה אחת כל ימיו.

O homem, porém, que é composto de quatro elementos e também está revestido de um corpo e de uma alma vital, não pode permanecer no mesmo nível e com o mesmo pensamento durante todos os seus dias.

אך הנה מ"מ יש בכח נפשו האלהית הצמאון מיסוד האש כרשפי אש שלהבת יותר מהמלאכים כי אף שלמטה

Contudo, ainda assim, na potência de sua alma divina há uma sede que provém do elemento do fogo, como centelhas de fogo, uma chama, maior do que a dos anjos. Pois, embora abaixo

הנה מדרגת האדם גרועה ופחותה ממדרגת המלאכים היינו מפני שלמטה הוא מלוכש בגוף ונפש החיונית.

o nível do homem é inferior e mais baixo que o nível dos anjos, isso se deve ao fato de que, abaixo, ele está revestido de um corpo e de uma alma vital.

אבל שרש נשמתו למעלה כל אחד ואחד לפי מדרגתו שלא כל הנשמה היא מלוכשת בגוף

Mas a raiz de sua alma está no alto, cada uma segundo seu nível, pois nem toda a alma está revestida no corpo,

רק הארה ממנה והשרש נשאר למעלה במקור חוצבה בעולם העליון שממנו נלקחה, עמ"ש ע"פ יונתי בחגוי וע"פ האזינו השמים.

mas apenas uma irradiação dela; e a raiz permanece no alto, na fonte de onde foi talhada, no mundo superior de onde foi tirada. Veja o que está escrito sobre o versículo "Minha pomba, nas fendas", e sobre o versículo "Escutai, ó céus".

2 והנשמות שבכל עולם ועולם הם ביתר שאת ומעלה לאין קץ על מדרגת המלאכים שבעולמות ההם והן אותן הנשמות עצמן שמתפשט הארתם להתלבש למטה בעוה"ז.

As almas em cada mundo são de excelência incomparável, infinitamente superiores ao nível dos anjos desses mundos; e são essas mesmas almas cuja irradiação se estende para revestir-se abaixo, neste mundo.

וזהו אע"ג [אף על גב] דאיהו לא חזי מזליה חזי פי מזלא מלשון יזל מים והיינו שרש נשמתו למעלה שממנו נוזל ונמשך הארתו למטה.

E este é [o sentido de]: “Embora ele não veja, seu mazal vê.” A palavra mazal vem da expressão yizal mayim, “a água fluirá”; isto é, a raiz de sua alma acima, da qual sua irradiação flui e desce abaixo.

3 והיינו לפי שישראל עלו במחשבה פי כמו למשל באדם הגשמי הנה מחשבתו מיוחדת בנפשו והיו לאחדים יותר מדיבורו שהוא דבר נפרד ויוצא חוץ ממנו ובידו לחסום פיו ולשתוק.

Isso porque Israel ascendeu ao pensamento [de D'us]. O sentido é: por analogia, no homem físico, seu pensamento está unido à sua alma, e ambos se tornam um; mais do que sua fala, que é algo separado e sai dele, e cuja boca ele pode fechar e permanecer em silêncio.

משא"כ בחי המחשבה כי הנפש מלאה אותיות כך כנס"י [כנסת ישראל] מקור נש"י [נשמות ישראל] עלו במחשבה עילאה ומיוחדים במהותו ועצמותו ממש

Não é assim com o aspecto do pensamento, pois a alma está repleta de letras. Assim também, a Congregação de Israel (Knesset Israel), a fonte das almas de Israel, ascendeu ao pensamento superior e está unida à Sua própria essência e ao Seu próprio ser.

(הגם דכתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם מ"מ הרי אפס קצהו ושמץ מנהו תקח אזנינו להבין מעט מזעיר עד"מ) (ועמ"ש ע"פ אני ישנה ולבי ער)

(Embora esteja escrito: “Pois Meus pensamentos não são os pensamentos de vocês”, ainda assim, nosso ouvido pode captar a mínima extremidade disso e um tênue vestígio, para compreender um pouquinho por analogia.) (E veja o que está escrito sobre o versículo “Eu durmo, mas meu coração está desperto”).)

אלא שבהשתלשלות העולמות רבות ועצומות נשתלשל ונתפשט הארת הנשמה להתלבש בגוף ונפש הבהמית ועודנה בכחה לשלוט על הגוף ונפש הבהמית להסיר החמימות שבלבו לתענוגי העולם ותאוותיו מיסוד האש הטבעי ולהיות גובר בו יסוד האש האלהי.

Somente que, por meio da cadeia descendente dos mundos (hishtalshelut), ao longo de numerosas e poderosas [etapas], o esplendor da alma desceu e se expandiu para revestir-se num corpo e numa alma animal. E ela ainda tem força para governar o corpo e a alma animal: remover o calor em seu coração pelos prazeres e desejos do mundo, [que provém] do elemento natural do fogo, e fazer prevalecer nele o elemento divino do fogo,

שמשכנו בלב להלהיב נפשו ולבו להכלל ולהבטל באחדותו ית' (ועמ"ש מזה בפי אמור ע"פ ונקדשתי בתוך בניי [בני ישראל])

cuja morada está no coração, para inflamar sua alma e seu coração, a fim de que sejam absorvidos e anulados em Sua unidade, bendito seja Ele (e veja o que está escrito a respeito disso em Parshat Emor, sobre o versículo “E serei santificado entre os filhos de Israel”).

ועי"ז מעלה גם יסוד האש הטבעי שבכח נפשו הבהמית להיות נכלל ועולה לה' כקרבת להיות שבכל עת שמגביר כח יסוד האש האלהי מתמעט ומתקרר כח יסוד האש הטבעי ונכלל בקדושה.

Por meio disso, ele também eleva o elemento natural do fogo que está na força de sua alma animal, para que seja absorvido e suba a D'us como uma oferenda; pois sempre que fortalece a força do elemento divino do fogo, a força do elemento natural do fogo diminui e esfria, sendo absorvida na santidade.

וזהו אש אוכלת אש וכן היה בקרבנות ממש שאש של קדושה של מעלה אכלה בעלי חיים שהם מבחינת יסוד האש:

Este é o sentido de “fogo que consome fogo”. E assim acontecia nas oferendas propriamente ditas: o fogo de santidade do alto consumia animais, que pertencem ao nível do elemento do fogo.

4 ב אך עכ"ז [עם כל זה] הנה היסוד האש האלהי שבו הוא במדה וגבול ומתלבש בנפשו החיונית ולכן כשמשמש בו בעניני גופו

2. Ainda assim, o elemento divino de fogo que há nele é limitado e está revestido em sua alma vital. Portanto, quando ele o emprega nos assuntos do corpo,

כמו בכעס וקנאה ושנאה ודומיהם וכל מיני תאוות וכו' מתמעט ונחסר מן המדה ושוב לא יתלהב לבו כ"כ [כל כך] בעבודת ה'. ועצה היעוצה לזה הנה כתיב כי אתה תאיר נרי וה' יגיה חשכי.

como na ira, na inveja, no ódio e em coisas semelhantes, e em todos os tipos de desejos etc., ele diminui e fica aquém de sua medida, e seu coração já não arderá tanto no serviço a D'us. O conselho para isso é o que está escrito: “Pois Tu acendes minha lâmpada, e Havayá ilumina minha escuridão.”

פיי' שע"י ההתבוננות באמונת ה' אחד באמת בעומק מחשבתו ולבו ולא די בזכרון הדברים במח' בלבד כ"א שיעמיק ויתקע מחשבתו בחזק

Isto é, por meio da contemplação sincera da fé de que D'us é Um, nas profundezas do pensamento e do coração; não basta apenas recordar essas ideias na mente, mas é preciso aprofundar-se e fixar firmemente o pensamento;

ואזי יאיר לו יסוד האש האלהי להשלים חסרונו ויגיה חשכו וכמ"ש כי אשב בחשך ה' אור לי

então [D'us] iluminará para ele o elemento divino de fogo, para suprir sua deficiência, e iluminará sua escuridão; como está escrito: “Embora eu me sente na escuridão, Havayá será luz para mim.”

(ועמ"ש מזה בפי' מקץ בד"ה רני ושמחי בת וסד"ה כי אתה נרי. ועמ"ש סד"ה כי ביום הזה יכפר גבי ושמתיך בנקרת הצור).

(Veja o que está escrito sobre isso em Parshas Mikeitz, no discurso que começa “Canta e alegra-te, ó filha [de Tsion]”, e no final do discurso que começa “Pois Tu és minha lâmpada”. E veja o que está escrito no final do discurso que começa “Pois neste dia Ele expiará”, a respeito de “E Eu te colocarei na fenda da rocha”).

ולכן קורין ק"ש [קריאת שמע] פעמים בכל יום שבה מבואר ענין ההתבוננות כדלקמן להיות כי אי אפשר לאדם להיותו מלוכש בגוף ונפש הבהמית ועוסק בדברים גשמיים כל היום לעורר את האהבה וההתלהבות כ"א ע"י ק"ש [קריאת שמע].

Por isso, o Shemá é recitado duas vezes por dia, pois nele está exposta a contemplação, como será explicado adiante; uma vez que a pessoa, estando revestida num corpo e numa alma animal e ocupada o dia inteiro com assuntos físicos, não consegue despertar o amor e o fervor senão por meio do Shemá.

ובכל יום מגביר כח יסוד האש האלהי וכןגדו מתמעט והולך כח יסוד האש הטבעי ועולה ונכלל

E a cada dia ele fortalece o poder do elemento divino de fogo e, correspondentemente, o poder do elemento natural de fogo diminui progressivamente, eleva-se e é absorvido

בקדושה עד שבמלאות הימים כימי שנותיו שבעים שנה או שמונים שנה יתמעטו כל הכחות שביסוד האש הטבעי ויעלו להכלל בקדושה היינו

na santidade; até que, ao se completarem os dias, conforme a duração de seus anos — setenta ou oitenta anos —, todos os poderes do elemento natural de fogo tenham diminuído e se elevado para serem absorvidos na santidade. Isto é,

כי בישראל גם כחות נפשו הבהמית הוא נצחיי ונעשים כסא לקדושה (משא"כ עובדי כוכבים שנפשם הבהמית כלה והולכת ואין להם עליי [עליה] כלל).

pois, em um judeu, até mesmo os poderes de sua alma animal são eternos e se tornam um trono para a santidade (o que não ocorre com os idólatras, cuja alma animal perece continuamente e não tem ascensão alguma).

ומדת ימי חייו אשר ניתנו לו מן השמים הוא כפי שיעור שצריך להעלות כ"כ [כל כך] כחות

A medida dos dias de sua vida, que lhe foram concedidos do Céu, corresponde à quantidade que ele precisa elevar: tantos poderes

מנפש החיונית בכל כך פעמים אשר יקרא ק"ש [קריאת שמע], וענין הק"ש [הקריאת שמע] הוא שיתבונן ויעמיק במחשבתו להיות לזכרון על לבו כי הוי' שהוא היה הוה ויהי [ויהיה].

da alma vital, tantas vezes quantas ele recitar o Shemá. E o conteúdo do Shemá é que ele contemple e aprofunde o pensamento, até que isso se torne uma lembrança em seu coração: que Havayá é “Ele foi, Ele é e Ele será”.

פ"י שהיה הוה ויהיה הכל שוה אצלו והוא לבדו יחיד ומיוחד ואין בו שום שינוי ח"ו [חס ושלום] בין היה להוה ויהי [ויהיה] כמ"ש

Isto é: “foi”, “é” e “será” são todos iguais para Ele; somente Ele é único e singular, e Nele não há mudança alguma, D'us nos livre, entre “foi”, “é” e “será”; como está escrito:

אני הו"י לא שניתתי ואתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא כו' כי כולא קמיה כלא חשיב והוא עצמו ית' הוא הוא אלהינו.

“Eu, Havayá, não mudei”; e “Tu és o mesmo antes de o mundo ser criado e és o mesmo desde que foi criado”, etc., pois tudo diante Dele é considerado como nada. E Ele Próprio, bendito seja, é nosso D'us (Elokeinu).

פ"י מלשון ואת אילי הארץ לקח (ביחזקאל סימן י"ז) שהוא לשון כח דהיינו ששם הו"י ב"ה הוא הוא כחינו וחיותנו

O significado [de Elokeinu] deriva da expressão “e os poderosos (eilei) da terra ele tomou” (Ezekiel, chapter 17), na qual a palavra denota força; isto é, o Nome Havayá, bendito seja, é Ele Próprio nossa força e nossa força vital;

דהיינו שהוא הוא מקור וחיות של כל נש"י [נשמות ישראל] שעלו במחשבה להכלל באחדותו ית' במהותו ועצמותו כנ"ל (ועמ"ש בפ' פנחס בד"ה קדש ישראל).

isto é, Ele Próprio é a fonte e a força vital de todas as almas de Israel, que surgiram no pensamento para serem incluídas em Sua unidade, em Seu ser e essência, como mencionado acima (e veja o que está escrito em Parshas Pinchas, no discurso que começa “Israel é santo”).

משא"כ שאר כל הנבראים שמקור חיותן הוא מבחי"י מלך כמ"ש בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] ומלכותו בכל משלה ואפילו עולמות עליונים כי מלכותך מלכות כל עולמים כתיב הגם שאין דבר נפרד חוץ ממנו ית' כמ"ש

Isso não ocorre com todas as demais criaturas, cuja fonte de força vital provém do nível de Rei, como se diz: “Bendito seja o Nome da glória de Seu reino para todo o sempre”, e “Seu reino domina sobre tudo”; e isso inclui até mesmo os mundos superiores, pois está escrito: “Teu reino é o reino de todos os mundos”. Embora nada esteja separado Dele, bendito seja, como está escrito:

כי ממך הכל וכתיב כי הו"י הוא האלקים שההסתר וההעלם של שם אלהים הוא מבחינת שם הו"י כמ"ש במ"א וכהדין קמצא דלבושי' [דלבושיה] מיני' וביה מ"מ אין זה כ"א זיו והארה המתפשטת ממנו

“Pois tudo vem de Ti”, e está escrito: “Pois Havayá é Elokim”, o que significa que a ocultação e o encobrimento do Nome Elokim provém do nível do Nome Havayá, conforme explicado em outro lugar: “como o gafanhoto, cuja veste vem dele próprio e está nele próprio”; contudo, isso não passa de um brilho e de uma radiância que se estendem d'Ele,

ואף גם זאת היא הארה מ ועטת כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] שהזיו הזה והארה זו אינה

e mesmo essa radiância é escassa, como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “Com a letra yud foi criado o Mundo Vindouro”; pois esse brilho e essa radiância são

אלא מעט מזער כמו למשל יו"ד שהיא אות הקטנה שבמחשבתו של אדם שהוא רק כמו ניצוץ אחד קטן.

apenas uma quantidade ínfima, como, por exemplo, uma yud, que é a letra pequena, no pensamento de uma pessoa, sendo apenas como uma pequena centelha.

אבל מקור נש"י [נשמות ישראל] מיוחדים במקור וחיי החיים א"ס ב"ה וכמ"ש הודו על ארץ ושמים כו' לבניי [לבני ישראל] עם קרובו (וזהו אשר עשה האלקים את האדם ישר) (בקהלת סי' ז' כ"ט).

Mas a fonte das almas de Israel está unida à Fonte e Vida de toda vida, o Infinito (Ein Sof), bendito seja Ele; como está escrito: “Sua glória está acima da terra e do céu”, etc., “...para os filhos de Israel, o povo próximo a Ele”. (E este é [o significado de] “que D'us fez o homem reto” (Koheles, capítulo 7, [versículo] 29).)

פ"י ישר היינו שכמו שהוא למעלה כך הוא למטה כמ"ש במ"א ע"פ פקודי ה' ישרים דפ"י ישרים שבהם ועל ידם נמשך שיהי' [שיהיה] גילוי אור א"ס למטה ממש

O significado de “reto” (yashar) é que, assim como é acima, assim é abaixo; conforme explicado em outro lugar a respeito do versículo “Os preceitos de Havayá são retos”: o significado de “retos” é que neles e por meio deles se faz com que a revelação da Luz Infinita (Or Ein Sof) esteja abaixo exatamente

כמו שהוא למעלה ועמ"ש סד"ה כי תשמע בקול בפי לעשות הישר בעיני ה' וכך הוא ענין את האדם ישר.

como está acima. E veja o que está escrito ao final do discurso que começa “Quando ouvires a voz”, sobre o significado de “fazer o que é reto aos olhos de Havayá”. E este também é o significado de “o homem reto”:

שנמשך בו הכח משם הוי" ממש וכמ"ש במדרש קהלת שזהו ענין מ"ש הן האדם היה כאחד ממנו.

que a força do próprio Nome Havayá é atraída para dentro dele; e, como afirma o Midrash Koheles, esse é o significado do que está escrito: “Eis que o homem se tornou como um de nós”.

5 ואיתא בבראשית רבה פכ"א בפ"י הן האדם היה כאחד ממנו ר' [רב] יהודה בר סימון אמר כיחידו של עולם שנאמר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד עכ"ל [עד כאן לשונו].

Está escrito em Bereshit Rabá, capítulo 21, sobre o significado de “Eis que o homem se tornou como um de nós”: “Rabi Yehudá bar Simon disse: Como o Único do mundo, conforme está dito: ‘Ouve, Israel: Havayá é nosso D'us, Havayá é Um.’” Fim da citação.

והיינו כנ"ל שהכח הנמשך בו נמשך ביושר משם הוי" ממש שלא ע"י שום השתלשלות ושום אמצעים כלל ואפילו לא ע"י העלם בשאר

Isto é, como mencionado acima: a força que é atraída para dentro dele é atraída diretamente do próprio Nome Havayá, sem passar por nenhuma cadeia descendente dos mundos (hishtalshelut) ou quaisquer intermediários, e nem sequer por ocultação nos outros

השמות משא"כ התהוות העולמות צבא השמים הן נמשכ"י [נמשכים / נמשכין] משם הוי" ע"י השתלשלות והעלמים רבים עד שע"י אין נק' שם השפע כ"א על שם שאר השמות.

Nomes. Não é assim com a formação dos mundos, as hostes celestiais: eles são atraídos do Nome Havayá por meio de uma cadeia descendente dos mundos e de muitas ocultações, de modo que, em consequência disso, o fluxo é chamado apenas pelo nome dos outros Nomes.

לפי שהאור והשפע נתעכב ומתעלם בהן ומהן נמשך אח"כ השפע וגם עוד ע"י השתלשלות רבות.

Pois a luz e o fluxo são retidos e ocultos neles, e deles o fluxo é depois atraído, além de passar por muitas [outras] etapas de descida.

ועי בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' שלח (דקנ"ח ע"ב) ע"פ היש בה עץ אם אין שיש ב' מיני שפע כו', ועיין עוד מענין את האדם (בזח"ג [בוהר חלק ג] ס"פ אמור דף ק"ז).

Veja o comentário do Ramaz (Rabi Moshe Zacuto) sobre Parshas Sh'lach (158b), a respeito do versículo “Há nela uma árvore ou não?”, segundo o qual existem dois tipos de fluxo, etc. Veja também sobre o tema do “homem” (no Zohar, Parte III, no final de Parshas Emor, fólio 107).

ויש לומר שזהו פ"י ישראל ישר אל פ"י אל הוא לשון כח והיינו שנמשך בח"י הכח משם הוי" בבחינת ישר ממש,

Pode-se dizer que este é o significado de Yisrael: yashar Kel, pois Kel significa força; isto é, o nível da força é atraído do Nome Havayá de maneira verdadeiramente direta (yashar).

וזהו ענין אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בהוי' והיינו לפי שהכח והעוז נמשך בהם מבחינת מי כמוכה באלים הוי' ועי' מזה באד"ר [באדרא רבא] (דקכ"ח א')

E este é o significado de “Feliz és tu, Israel; quem é como tu, povo salvo por Havayá”: a força e o vigor são atraídos para eles do nível de “Quem é como Tu entre os poderosos (eilim), Havayá”. Veja sobre isso na Idra Rabá (128a),

משמע דקאי על עתיק יומין ע"ש, ועמ"ש במ"א בפי' מי כמוכה באלים הוי' ע"פ מאמר הזח"ג [הזהר חלק ג] פי' אמור (דף צ"ד סע"א [סוף עמוד א])

o que indica que a referência é a Atik Yomin; veja lá. Veja também o que é explicado em outro lugar sobre o significado de “Quem é como Tu entre os poderosos, Havayá”, com base na declaração do Zohar, Parte III, Parshas Emor (fólio 94, fim do lado a),

דקאי על שם הוי' נגד שאר השמות שהן הן בבחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] אבל שם הוי' הוא בחינת סוכ"ע אני הוי' לא שנית.

que se refere ao Nome Havayá, em contraste com os outros Nomes, que pertencem ao nível da luz que preenche todos os mundos (memalê kol almin), ao passo que o Nome Havayá é o nível da luz que circunda todos os mundos (sovev kol almin): “Eu, Havayá, não mudei.”

עכ"פ [על כל פנים] מובן מזה הענין דהכח הנמשך ומתגלה משם הוי' הוא למעלה מעלה מבחינת הכח הנמשך

De todo modo, entende-se disso que o poder extraído e revelado do Nome Havayá está muito, muito acima do nível do poder extraído

משאר השמות ועמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' ומ"ש בפי' העונה יהא שמיה רבא מברך בכל כחו. דפי' כחו הוא ענין גילוי ההעלם.

dos outros Nomes. E veja o que está escrito sobre o versículo “E agora, que o poder de Ado-nai se engrandeça, rogo”, e o que está escrito a respeito do significado de “aquele que responde ‘Que Seu grande Nome seja bendito’ com toda a sua força”: o significado de “sua força” é a revelação do que está oculto.

6 וא"כ פי' הוי' אלקינו היינו שהכח והעוז של הנשמות שזהו פי' אלקינו הוא נמשך מעצמות שם הוי' ממש שהוא הוא עצמו הוא מקור וכח וחיות של נשמות ועמ"ש סד"ה וידבר כו'

Se assim é, o significado de “Havayá é nosso D'us (Elokeinu)” é que a força e o vigor das almas, que é o significado de Elokeinu, provêm da própria essência do Nome Havayá; Ele mesmo é a fonte, a força e a força vital das almas. Veja também o que está escrito no final do discurso que começa com “E Ele falou”, etc.

וארא אל אברהם בפי' וידעתם כי אני הוי' והייתי לכם לאלקים פי' שבחינת הוי' לבדו הוא בעצמו יהי [יהיה] לכם בבחינת אלקים השורה עליכם.

“E apareci a Avraham”: sobre o significado de “E sabereis que Eu sou Havayá” e “Serei para vós Elokim”: isto é, o próprio nível de Havayá, somente Ele, será para vós o nível de Elokim, que repousa sobre vós.

7 ו עד"ז יש לפרש מ"ש במדרש רבה פ' ואתחנן ע"פ אשר לו אלקים קרובים אליו אשר לו גוי קרוב אין כתיב כאן

E, da mesma forma, pode-se explicar o que é dito em Midrash Rabbah, Parshas Vaes'chanan, sobre o versículo “que tem Elokim perto de si”: “Que tem uma nação perto de si' não está escrito aqui,

אלא אשר לו אלקים קרובים אליו עכ"ל [עד כאן לשונו]. ויש לפרש שהם עיקר לגבי שם אלקים לפי שנמשכים משם הוי' שלמעלה משם אלקים.

mas ‘que tem Elokim perto de si’.” Fim da citação. Pode-se explicar que Israel ocupa a posição principal em relação ao Nome Elokim, pois suas almas provêm do Nome Havayá, que está acima do Nome Elokim.

8 ובזה יתכן דאין להקשות על המדרש הנ"ל דקאמר אשר לו גוי קרוב אין כתיב כאן

Com isso, talvez não haja dificuldade com o Midrash mencionado acima, que diz: “Não está escrito: ‘que tenha uma nação próxima dela’”,

דהא כתיב לבני ישראל עם קרובו אלא דכאן נאמר על שם הוי' והתם נאמר על שם אלקי'.

pois está escrito: “para os filhos de Israel, o povo próximo a Ele”. Em vez disso, aqui se fala do Nome Havayá, e ali, do Nome Elokim.

9 וזהו מ"ש כי קרוב אליך הדבר פי הדבר הוא מל' כמ"ש באשר דבר מלך והוא ענין שם אלקים והוא בחינת קרוב אליך כמ"ש אשר לו אלקים קרובים אליו.

E este é [o sentido de] "Pois a palavra está perto de ti". O sentido é que "a palavra" é Malchut (soberania), como está escrito: "Por ser palavra de um rei..."; e esta é o Nome Elokim, e é o nível de "perto de ti", como está escrito: "que tem Elokim perto de si".

ובמדרש רבה ס"פ נצבים ע"פ כי קרוב אליך הדבר מאד אמר להן הקב"ה בני אם יהיו דברי תורה קרובים לכם אף אני קורא אתכם קרובים שכן כתיב לבני ישראל עם קרובו הללוי"ה.

E no Midrash Rabbah, ao final de Parshat Nitzavim, sobre o versículo "Pois a palavra está muito perto de ti": "O Santo, bendito seja Ele, disse a eles: Meus filhos, se as palavras da Torá estiverem perto de vocês, também Eu os chamarei de próximos, pois está escrito: 'os filhos de Israel, o povo próximo a Ele, Aleluia'."

10 והענין יש לבאר ע"פ מ"ש בד"ה כי תשמע בקול בענין שהתורה נק' מפתחות הפנימיות שע"י התורה נמשך גילוי בחי' פנימיות דהיינו גילוי אור א"ס ב"ה ממש וכו' ע"ש.

O assunto pode ser explicado com base no que está escrito no discurso que começa com "Quando ouvires a voz", a respeito de a Torá ser chamada "as chaves interiores": por meio da Torá é atraída a revelação do nível da dimensão interior (pnimiyut), isto é, a revelação da própria Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, etc.; veja ali.

ועוד עפ"מ"ש [על פי מה שכתוב] בד"ה יונתי בחגוי שלהמשיך ההמשכה מבחינת שרש הנשמה שבה נאמר הוי' אלקינו ממש

E, além disso, com base no que está escrito no discurso que começa com "Minha pomba, nas fendas", que, para atrair o fluxo do nível da raiz da alma, acerca do qual se diz, em seu sentido pleno: "Havayá é nosso D'us",

להמשיך משם האור מלמעלה למטה לבחינת הנשמה שבגוף זהו ע"י התורה א"כ לשיהיו עם קרובו ממש זהו ע"י אם יהיו דברי תורה קרובים לכם.

atrair de lá a luz, de cima para baixo, ao nível da alma no corpo — isso se dá por meio da Torá. Portanto, para que sejam verdadeiramente "o povo próximo a Ele", isso se dá por meio de "se as palavras da Torá estiverem próximas de vocês".

11 וזהו שמע ישראל פי שמע מלשון אסיפה כמו וישמע שאל והענין לאסוף ולקבץ כל הכחות ורצונות שביסוד האש הטבעי ע"י עקירת הרצון מהם

E isto é “Ouve (Shema), ó Israel”. Shema é um termo que significa reunir, como em “E Shaul reuniu (vayeshama)”; a ideia é reunir e congregar todas as forças e desejos do elemento natural do fogo, arrancando deles a vontade;

דהיינו להתחרט על העבר ולקבל עליו להבא שלא ישוב עוד לכסלה, והיינו מפני שהוא בחי ישראל שעלו במחשבה והוי הוא אלהינו שהוא הוי אחד שמיוחדים בו ית' כנ"ל

isto é, arrepender-se do passado e assumir para o futuro que não voltará a agir tolamente. Isso se deve ao fato de ele pertencer ao nível de Israel, que surgiu no pensamento, e de Havayá ser nosso D'us, que é “Havayá é Um”, pois eles estão unidos a Ele, bendito seja, como mencionado acima;

ועל ידי כן יתלהב לבו כנ"ל. וזהו ואהבת בכל לבבך בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע.

e, por meio disso, seu coração se inflamará, como mencionado acima. E isto é [o significado de] “E amarás... com todo o teu coração (levavchá)”: com as duas inclinações, com a inclinação boa e com a inclinação má.

פי שגם היצה"ר [היצר הרע] שהוא כח יסוד האש הטבעי הוא העולה ונכלל לאהבה את ה' בהתלהבות הנ"ל:

Isto é, mesmo a inclinação má, que é a força do elemento natural do fogo, é elevada e incorporada ao amor a D'us com o fervor mencionado acima.

12 ג אך אמנם ענין זה ומדרגה זו להגביר יסוד האש האלהי שכנפשו להלהיב לבו לדבקה בו אין זו עבודה תמה ותמידית (וכמ"ש לא תהו בראה לשבת יצרה)

3. Contudo, esse assunto e esse nível — fortalecer o elemento divino de fogo na alma, para inflamar o coração e fazê-lo apegar-se a Ele — não constituem um serviço completo e constante (como está escrito: “Ele não a criou para o caos (tohu); formou-a para ser habitada (lashevet)”).

(בישעיה סי' מ"ה י"ח) ועמ"ש סד"ה וישלח יעקב מלאכים בענין בן עזאי ועמ"ש במ"א ע"פ הזח"א [הזהר חלק

א] וירא דק"ב א' בפסוק וגם אמנה אחותי בת אבי היא כו'

(Isaías, capítulo 45, [versículo] 18). E veja o que está escrito ao final do discurso que começa com “E Yaakov enviou mensageiros”, a respeito de Ben Azzai; e veja o que está escrito em outro lugar sobre o Zohar, Parte I, Vayeira, 112a, a respeito do versículo “E, além disso, ela é realmente minha irmã, filha de meu pai”, etc.

וזהו ענין לשבת יצרה והוא בחינת ארץ מושבותיכם כדלקמן וע"ז אמרו הקורא ק"ש [קריאת שמע] בלא תפילין כו'.

E este é o significado de “formou-a para ser habitada”, e este é o nível da “terra de vossas moradas”, como será explicado adiante. E a respeito disso disseram: “Aquele que recita o Shemá sem tefilin”, etc.

13 וענין התפילין דרך כלל הוא כלל כל התורה והמצות מעשיות כי הוקשה כל התורה לתפילין כמו שבתפילין מלובשים מוחין עליונים שבעשר ספירות עליונות בתמונות אותיות גשמיות והוא

O assunto dos tefilin, em termos gerais, é aquilo que abrange toda a Torá e as mitsvot práticas, pois toda a Torá é comparada aos tefilin: assim como nos tefilin o intelecto (mochin) supremo das dez Sefirot supremas está revestido nas formas de letras físicas. E isto é

כי צריך האדם להשפיל עצמו ולומר די לעבד להיות כרכו ולעשות מכון לשבתו להיות לו דירה בתחתונים.

porque a pessoa deve rebaixar-se e dizer: “Basta ao servo ser como seu senhor”, e estabelecer um lugar fixo para Sua morada, para que Ele tenha uma morada nos mundos inferiores.

דהיינו במקרא משנה ותלמוד הלכות ואגדות שהם מדברים מענינים תחתונים גשמיים והם כלים מכלים שונים ויין מלכות שהוא אור א"ס ב"ה המלובש בהם רב כיד המלך שהוא ענין היד הגדולה

Isto é, na Escritura, na Mishná e no Talmud, nas halachot e nas agadot, que tratam de assuntos inferiores e físicos; e eles são “recipientes de diversos tipos”, e “vinho real”, que é a Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, revestida neles, “em abundância, conforme a mão do rei”; este é o assunto da “grande mão”

(עמ"ש סד"ה אם בחקתי תלכו ובפי בשלח ע"פ וירא ישראל) וכמ"ש וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה הוי' במצרים.

(veja o que está escrito ao final do discurso que começa “Se andardes nos Meus estatutos”, e em Parashat Beshalach, sobre o versículo “E Israel viu”), conforme está escrito: “E Israel viu a grande mão que Havayá havia realizado no Egito.”

פ"י הגדולה היא התפשטות אשר נתפשטה עד אין קץ ותכלית והיא ענותנותו אשר עשה ה' במצרים.

O significado é que “grande” é uma expansão que se estendeu sem fim nem limite; e ela é Sua humildade, “que Havayá realizou no Egito”.

פ"י כי פעל ועשה בחי' שם הוי' אפילו בארץ מצרים שהוא בחינת מצרים וגבולים כמו כל עניני הלכות זרעים מועד כו' שהם מדברים מעניני העולם הגשמי

Isto é, o nível do Nome Havayá agiu e realizou até mesmo na terra do Egito (Mitsrayim), que corresponde ao nível de estreitezas (meitsarim) e limites, como todos os assuntos das leis de Zeraim, Moed etc., que tratam de assuntos do mundo físico

(ועמ"ש בד"ה וירא ישראל את היד הגדולה כו' בת"א [בתורה אור] פ' בשלח. ועמ"ש בד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] בפי' זה היום עשה הוי' ועמ"ש בד"ה לך מארצך ובד"ה באתי לגני גבי אריתי מורי.

(e veja o que está escrito no discurso que começa “E Israel viu a grande mão”, etc., em Torah Ohr, Parashat Beshalach. E veja o que está escrito no discurso que começa “No oitavo dia, uma assembleia” (Shemini Atséret), sobre o significado de “Este é o dia que Havayá fez”; e veja o que está escrito no discurso que começa “Vai-te da tua terra”, e no discurso que começa “Vim ao Meu jardim”, a respeito de “Colhi a minha mirra”.

ופי' היד הגדולה י"ל [יש לומר] ע"ד מ"ש באדרי"ז [באדרא זוטא] שהחכמה מלבשת לבחינת חסד עילאה בחינת ורב חסד ועמ"ש מזה בד"ה ה' יחתו מריביו ומבחינה זו נמשך להיות התפשטות החכמה עילאה גם למטה כנ"ל ועמ"ש מענין זה ג"כ בד"ה שחורה אני ונאווה)

O significado de “a grande mão” pode ser explicado de acordo com o que é dito na Idra Zuta: que Chochmá (sabedoria) reveste o nível de Chessed supremo (bondade), o nível de “e abundante em bondade”; e veja o que está escrito sobre isso no discurso que começa “Havayá, os que contendem com Ele serão quebrantados”; e desse nível resulta a expansão da Chochmá suprema também abaixo, como mencionado acima. E veja o que está escrito sobre esse assunto também no discurso que começa “Sou negra, mas formosa”).

ואפילו בעסקים ומו"מ [ומשא ומתן] אם הוא נושא ונותן באמונה הרי עולם זה חסד יכנה וגם אח"כ יתן צדקה מיגיעו שהוא ממדת החסד והוא ענף החכמה כמ"ש מוריד הטל מכלכל חיים בחסד

E mesmo nos negócios e no comércio, se a pessoa negocia com honestidade, então este mundo “é construído com bondade”; e depois também dará tsedacá do fruto de seu trabalho, que pertence ao atributo de Chessed e é um ramo de Chochmá, como está dito: “Ele faz descer o orvalho; sustenta os vivos com bondade”;

וגם כמו שהחכמה תחיה כו', כך בצדקה שנותן לעני מחיה נפשו רק אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו כו'

e, assim como “a sabedoria dá vida”, etc., também por meio da tsedacá que dá ao pobre ele vivifica sua alma. Mas somente se “puser o coração nele, seu espírito e seu sopro nele”, etc.,

בק"ש [בקריאת שמע] כנ"ל אזי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח להיות שורה ה' אחד גם בתורה ומצות מעשיות (ועמ"ש בפי' וארא סד"ה לכן אמור לבניי [לבני ישראל]).

na leitura do Shemá, como mencionado acima, então “espírito traz espírito e atrai espírito”, para que o D'us Único também repouse na Torá e nas mitsvot práticas (e veja o que está escrito na Parashá Vaerá, no final do discurso que começa “Portanto, diga aos filhos de Israel”).

והנה ענין עבודה זו להמשיך דירתו ית' בתחתונים להיות אין עוד מלבדו היא למעלה מעלה ממדרגת התלהבות הנקי בשם גדפין לבד לפי שעכ"פ [שעל כל פנים] מוכרח להיות שיצייר

Ora, este serviço — atrair Sua morada, bendito seja Ele, para os mundos inferiores, de modo que “não há nada além d'Ele” — está muito, muito acima do nível de fervor, chamado apenas de “asas” (gadfin); pois, de todo modo, é necessário que a pessoa imagine

איזה יש ודבר בפני עצמו בחינת לב ונפש שמתלהב משא"כ בבחינת אין עוד וכיטול כמציאות לגמר י לא ימציא מקום לעצמו כלל ואין לו רצון אחר

alguma existência, algo que seja uma entidade por si só: um coração e uma alma que ardem. Não é assim no nível de “não há nada além” e da autoanulação (bitul) completa de sua existência: a pessoa não deixa nenhum espaço para si mesma e não tem outra vontade

כי אם רצון השי"ת [השם יתברך] ורצון ה' הוא שוה למטה כמו למעלה כמ"ש במ"א (ע"פ בהעלותך את וסד"ה וארא אל אברהם כו') והנה ע"ז נאמר סוף מעשה במחשבה תחלה

senão a vontade do Santo, bendito seja Ele; e a vontade de D'us é a mesma embaixo e no alto, como explicado em outro lugar (sobre o versículo “Quando fizeres subir...” e no final do discurso que começa “E apareci a Avraham”, etc.). E a respeito disso foi dito: “O último na ação, o primeiro no pensamento”.

והנה בחינה זו נקי ארץ כנען מלשון הכנעה והשפלה (עמ"ש סדי"ה ויהי בשלח פרעה ועמ"ש ע"פ וישב יעקב) שנופל ומשפיל א"ע [את עצמו] למטה.

Ora, esse nível é chamado "a terra de Canaã" (Kena'an), termo relacionado à submissão (hachnaá) e à humildade (veja o que está escrito no final do discurso que começa "E aconteceu que, quando o Faraó enviou", e veja o que está escrito sobre o versículo "E Yaakov habitou"), pois a pessoa se abaixa e se rebaixa.

ובבחיני [ובבחינת / ובבחינה] זו כתיב רגליה יורדות מות וכו' כי מאחר שהוא מקושר למטה בענינים גשמיים אפשר לו ליפול ח"ו [חס ושלום] בתאוות גשמיים וע"ז כתיב ובערת הרע מקרבך

E a respeito desse nível está escrito: "Seus pés descem à morte", etc.; pois, uma vez que a pessoa está ligada embaixo a assuntos físicos, pode cair, D'us nos livre, em desejos físicos. E a respeito disso está escrito: "E eliminarás o mal do teu meio".

(ועמ"ש במ"א בפי מ"ש בירושלמי ומטבע ארוך פותח בברוך וחותר בברוך בפי בראשית בד"ה להבין ענין הברכות, וע' סדי"ה ביום השמיני שלח גבי ולפני קרתו ובפי וארא בביאור ע"פ לכן אמור בפי אל הארץ אשר נשאתי את ידי כו')

(E veja o que é explicado em outro lugar sobre o significado do que se diz no Talmud de Jerusalém: "uma fórmula longa começa com 'Bendito' e termina com 'Bendito'", em Parshas Bereishis, no discurso que começa "Para compreender o assunto das bênçãos"; veja também o final do discurso que começa "No oitavo dia ele enviou", a respeito de "e diante de Seu frio"; e em Parshas Va'eira, na explicação sobre o versículo "Portanto, dize", acerca do significado de "à terra sobre a qual ergui Minha mão", etc.)

וכתיב כי יביאך אל ארץ הכנעני כו' גדולים ועצומים כו' וכתיב וגם את הצרעה ישלח ה' אלקיך במ עז אבוד הנשאים והנסתרים מפניך.

E está escrito: "Quando Ele te trazer à terra dos cananeus", etc., "grandes e poderosos", etc.; e está escrito: "Também a vespa enviará D'us, teu Elokim, contra eles, até que pereçam os que restarem e os que se esconderem de ti."

וענין הצרעה כי הנה אמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] שהצרעה היתה מסמא את עיניהם מלמעלה ומסרסם מלמטה. וביאור הענין הנה ארז"ל [אמרו רבתינו זכרונם לברכה] שמזיעתן של חיות יוצא נהר דינור על ראש רשעים בגיהנם.

O assunto da vespa: nossos Sábios, de abençoada memória, disseram que a vespa cegava os olhos deles por cima e os castrava por baixo. A explicação do assunto: nossos Sábios, de abençoada memória, disseram que, do suor dos chayot, sai o rio de fogo (nehar dinur), que se lança sobre a cabeça dos perversos no Guehinom.

פ"י זיעה הוא ארס וחימה וכמ"ש (ירמיה כ"ג י"ט) הנה סערת ה' חימה יצאה וגו'

Isto é, "suor" significa veneno e ira, como está escrito (Jeremiah 23:19): "Eis que a tempestade de Havayá, a ira, saiu", etc.

והוא פסולת שלהם כי בכל עולם ועולם יש בחינת טוב ורע ואין ר"ל [רוצה לומר] רע ממש ח"ו [חס ושלום]

E esse é o resíduo deles, pois em cada mundo há o aspecto do bem e do mal; isso não significa mal verdadeiro, D'us não o permita,

אלא רע מלשון כעס וחימה והוא ענין חו"ג [חסד וגבורה] שבכל העולמות (וע' בלק"ת [בלקוטי תורה] להאר"ל) כפי בראשית בענין פ"י עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] וכן הענין באדם שהוא עולם קטן יש בו ג"כ בחינות אלו

mas "mal" no sentido de ira e cólera; e isso corresponde a Chessed e Guevurá (contenção) em todos os mundos (veja também o Likkutei Torah do Arizal, em Parshas Bereishis, sobre o significado da Árvore do Conhecimento do bem e do mal). O mesmo se aplica ao homem, que é um mundo pequeno: esses aspectos também existem nele,

וצריך לעורר הגבורות שבו על עצמו דהיינו על הרע שבו שהוא מסטרא דס"מ [דסמאל] ונוקביה שהם הם הרשעים. וכמ"ש על ראש רשעים יחול.

e ele deve despertar as Guevurot que há nele contra si mesmo, isto é, contra o mal que há nele, que vem do lado de Samael e de sua contraparte feminina, os quais são "os perversos". Como está escrito: "sobre a cabeça dos perversos se abaterá."

14 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע. ופי' לעולם כי הרי תמיד יש לו בחי' הרוגז

Como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “A pessoa deve sempre incitar a boa inclinação a irar-se contra a má inclinação.” O sentido de “sempre” é que a pessoa sempre possui o nível da ira (rogez),

שהוא מצד הגבורה שאין לך אדם שאינו כלול מטוב ורע והרע היינו הרוגז והחימה והכל הוא מסטרא דרע

que provém do lado da Guevurá (contenção); pois não há pessoa que não seja composta de bem e mal, e o mal são a ira e a cólera, tudo isso vindo do lado do mal,

וכמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] רע לשמים ורע לבריות והרוגז והכעס ישפוך על הרע שבו שיקצוף מאד ויחרה אפו

como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “mau para o Céu e mau para as pessoas”. E a ira e a cólera, ele deve derramar sobre o mal que há dentro de si, de modo que se ire muito e sua cólera se acenda:

למה הוא כך והתעוררות בחי' הגבורה הנ"ל הוא מזיעתן של חיות שהוא ההתלהבות בפי ראשונה של ק"ש [קריאת שמע] ויש בה בחינת גבורות ג"כ

por que ele é assim? E o despertar do nível de Guevurá mencionado acima vem do “suor dos chayot”, que é o fervor da primeira seção do Shemá; e também contém o nível das Guevurot.

לכן צריך הוא לשפוך חמתו וירגיז על יצרו הרע ביתר שאת כאשר יעמיק בשכלו ענין ההתבוננות באמונת ה' אחד

Portanto, ele deve derramar sua cólera e incitar a ira contra sua má inclinação com intensidade ainda maior, quando se aprofundar intelectualmente na contemplação da fé de que D'us é Um,

ושישראל עלו במחשבה ושלכן רוצה לדבק מחשבתו להתכלל באחד אז יעשן אפו מדוע לא היה כזאת בכל עת ואפילו שלא בשעת התפלה.

e de que Israel surgiu no pensamento, e de que, por isso, deseja apegar seu pensamento, para ser incorporado no Um. Então sua cólera fumejará: por que não foi assim em todo momento, mesmo fora do horário da oração?

15 וזהו ענין פי שניה שבק"ש [שבקריאת שמע] וחרה אף כו' שנמשך מהתלהבות הפרשה ראשונה ולכך כתיב
התם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים

E este é o sentido da segunda seção do Shemá, “E a ira se acenderá”, etc., que decorre do fervor da primeira seção. Por isso está escrito ali: “e vos desviardes e servirdes outros deuses”.

כי באמת שלא בשעת התפלה אינו כעוברי רצונו וכפורק עול ח"ו [חס ושלום] אף בשעה שאינו עובד ה'
כלל משא"כ בשעת

Pois, na verdade, fora do momento da oração, ele não é como os que transgridem a vontade de D'us nem como alguém que se livra do jugo, D'us não o permita, mesmo quando não está servindo a D'us de modo algum. Diferentemente, no momento de

ק"ש [קריאת שמע] בהתלהב לבו ידמה בעיניו מה שהיה רחוק מה' כל היום כאלו פורק עול ח"ו [חס ושלום]
ממש וכמ"ש פן יפתה לבבכם מיחודו ואחדותו

recitar o Shemá, quando seu coração está em chamas, parecer-lhe-á que ter estado distante de D'us durante todo o dia é como se tivesse realmente se livrado do jugo, D'us não o permita; como está escrito: “para que vosso coração não seja seduzido”, [afastando-se] de Sua unicidade e unidade;

והרי זה כאלו וסרתם ועבדתם והיטב יחרה לו ובוזה הוא מקרר הכעס והחימה שברע גמור ולא יהיה רע
לאחרים כלל.

e isso é como se “vos desviardes e servirdes”. E ele ficará extremamente irado; com isso, esfria a ira e a cólera que há no mal absoluto, e não será de modo algum mau para com os outros.

16 וזהו ענין הצרעה שמסרס את הרע פי שמקררו להיות כמו סריס שאין בו חמימות ולכן אינו מוליד

E este é o significado da vespa, que castra o mal — isto é, esfria-o, fazendo com que seja como um eunuco, que não tem calor em si e, por isso, não gera.

וגם מסמא את העינים פי שלא יביט על אחרים לא במילי דעלמא ולא בעבודתם בעין רעה וקנאה
שמצד הרע

Ela também cega os olhos — isto é, a pessoa não olhará para os outros, nem em questões mundanas nem em seu serviço [a D'us], com mau-olhado e inveja, que vêm do lado do mal.

כי אין הברכה שורה אלא על דבר הסמוי מן העין וכן ברכת ה' היא המשכת אלהות אינה שורה כ"א בעין טובה:

Pois a bênção repousa somente sobre aquilo que está oculto aos olhos; e assim também a bênção de D'us, que é a emanção da divindade, repousa somente onde há um olhar bondoso.

17 ד ובה יובן ענין המרגלים שלא רצו ליכנס לארץ כנען שהוא ענין ההשפלה למטה במצות מעשיות שהם ענינים הגשמיים באמונת יחודו בתחתונים כי אמרו ארץ אוכלת יושביה היא.

4. Com isso, compreenderemos a questão dos espiões. Eles não quiseram entrar na terra de Canaã, o que significa rebaixar-se aos níveis inferiores, às mitsvot práticas, que são assuntos materiais, com fé na unidade de D'us nos mundos inferiores; pois disseram: “É uma terra que consome seus habitantes.”

פ"י יושביה אין תופסין מקום לעצמן כלל ומבטלין עצמן ליחודו ית' שבתחתונים להיות אין עוד כו' כי היו דור דעה כו' ושרש נשמתם למעלה מעלה.

Isto é: seus habitantes não ocupam lugar algum para si mesmos e se anulam perante Sua unidade, bendito seja Ele, nos mundos inferiores, de modo que “não há nada além d'Ele”, etc. Pois eram a geração do conhecimento (dor deá), etc., e a raiz de suas almas estava muito, muito acima.

18 וגם החתי והיבوسی והאמורי יושב בהר שהם הם השבעה אומות עובדי כוכבים שבאמת היו דרים בה בעת ההיא ושרשם משבע מדות דעולם התהו

E também, “o hitita, o jebuseu e o amorreu habitam nas montanhas”: são justamente as sete nações idólatras que, de fato, habitavam a terra naquela época; sua raiz provém dos sete atributos emocionais (midot) do Mundo do Tohu,

והם שרש השבע מדות רעות אשר צריך ליזהר מאד שלא ליפול בהמדות ההם ח"ו [חס ושלום] כי רגליה יורדות מות כו' וכמ"ש שבעה גוים גדולים ועצומים כו'.

e elas são a raiz dos sete atributos maus, dos quais é preciso tomar muito cuidado para não se deixar arrastar por eles, D'us não o permita, pois “seus pés descem à morte” etc.; e como está escrito: “sete nações, grandes e poderosas” etc.

אך באמת אמר ועצומים ממך ממך דוקא פי' שאתה מגדלם כמ"ש ירמיהו ואתם למדתם אותם עליכם אלופים לראש

Mas, na verdade, está escrito: “e mais poderosas do que tu” (mimcha); mimcha, “de ti”, especificamente, isto é, és tu quem as engrandece; como diz Yirmeyahu: “E vós as treinastes como chefes sobre vós, à frente.”

כי מה שנחשבו לאלופי' [לאלופים] ודבר גדול הוא מחמתכם שאתם מחשיבים אותם ליש וגדול הוא בעיניכם.

Pois o fato de serem consideradas chefes e algo grandioso deve-se a vós: vós as considerais como algo existente (yesh), e elas são grandes aos vossos olhos.

אבל באמת צריך להקטין אותם בעיניו וכמ"ש כלב סר צלם מעליהם וה' אתנו פי' שהי' נמשך אתנו במקרא משנה כו' וכלים מכלים שונים כנ"ל

Mas, na verdade, é preciso torná-las pequenas aos próprios olhos; como disse Kalev: “Sua sombra se afastou deles, e Havayá está conosco.” Isto é, Havayá é atraído para junto de nós por meio da Escritura, da Mishná etc., e de “recipientes de diversas espécies de recipientes”, como mencionado acima.

(וענין שילוח המרגלים היה ע"ד שמברכים על המצות עובר לעשייתן והיינו שקודם העלאת מ"נ [מ"י] נוקבין] שהוא העלאת הדבר הגשמי שבו נעשית המצוה כמו האתרוג דנוגה צריך תחלה להיות המשכת מ"ד [מ"י דוכרין] מלמעלה המעורר העלאת מ"נ [מ"י נוקבין] כו'

(O envio dos espiões, porém, foi semelhante ao fato de se recitar a bênção sobre as mitsvot antes de realizá-las. Isto é, antes da elevação de mayin nukvin (águas femininas), que é a elevação do objeto físico com o qual a mitsvá é realizada, como o etrog, que pertence a nogá, é preciso primeiro haver uma atração de mayin duchrin (águas masculinas) do Alto, que desperta a elevação de mayin nukvin etc.

ועד"ז קודם שנכנסו כל ישראל לארץ שלח מרבע"ה [משה רבינו עליו השלום] איש אחד שנשמתם נמשכו מבחינת אחד כולם אנשים שהיו מבחי' עלמא דדכורא והוא ענין מ"ד [מ"י דוכרין] לעורר המ"י [המ"י נוקבין] כו',

Da mesma forma, antes de todo Israel entrar na Terra, Moshe, nosso mestre, que sua memória seja uma bênção, enviou “um homem” de cada tribo, cujas almas provinham do nível de “Um”; “todos eles eram homens”, oriundos do nível do mundo masculino (alma dedechura). Este é o conceito de mayin duchrin, destinado a despertar os mayin nukvin etc.

אך עד"מ כשצריכים להגביה איזה דבר שהוא ענין המ"נ [המ"יין נוקבין] צריך להשפיל א"ע [את עצמו] למטה כדי להגביהו והם לא היה בהם שפלות זו להשפיל א"ע [את עצמו] למטה.

Mas, a título de analogia, quando é preciso erguer algo — que é o conceito de mayin nukvin —, é preciso rebaixar-se para erguê-lo; e eles não possuíam essa humildade de se rebaixar.

אבל באמת ע"י השפלה והכנעה זו אזי אח"כ אותו הדבר שמגביה נושא את נושאו ומגביה אותו למעלה מעלה ויובן ממ"ש במ"א ע"פ הרע"מ [הרע"א מהימנא] פ' תשא בענין אכנא למשקל בה דא יו"ד כו') וזהו ענין מנחה ונסכים.

Mas, na verdade, por meio desse rebaixamento e dessa submissão, depois a própria coisa que ele ergue “carrega aqueles que a carregam” e o eleva cada vez mais alto. Isso será compreendido pelo que é explicado em outro lugar sobre o Raaya Mehemna, na Parashá Tissa, a respeito de “uma pedra para pesar com ela: esta é a letra yud”, etc.) E este é o sentido da oferta de cereais e das libações.

שהמנחה היא מבחינת צומח (והצומח הוא מיסוד המים היפך החי שהוא בחי' אש) וכל קרבן מנחתך במלח תמלח

Pois a oferta de cereais pertence ao nível do vegetativo (e o vegetativo provém do elemento da água, oposto ao animal, que pertence ao nível do fogo); e “temperarás com sal toda oferta de tua oblação”,

שהוא בחינת דומם וכך ענין התפילין ושאר המצות מעשיות ירדו ונשתלשו בבחי' דומם כגון התפילין שבפסוק ואהבת שבק"ש [שבקריאת שמע].

que pertence ao nível do inanimado. Assim também é o caso dos tefilin e das demais mitsvot práticas: eles desceram e foram encadeados, etapa por etapa, até o nível do inanimado, como os tefilin mencionados no versículo “E amarás”, da recitação do Shemá.

וכן קדש לי כל בכור שהוא בחינת חכמה עילאה נתגשם על הקלף ואותיות בדיו שהם ענינים גשמיים E igualmente “Consagra para Mim todo primogênito”, que pertence ao nível da Chochmá superior, tornou-se material no pergaminho e nas letras de tinta, que são coisas físicas;

רק שצריך להסיר הרע שבהם כמ"ש ובערת הרע מקרבך ואז נקרא ארץ מושבותיכם כמ"ש וישב ה' מלך לעולם.

somente é preciso remover o mal que há neles, como está escrito: "Erradicarás o mal do teu meio". Então será chamada "a terra de vossas moradas", como está escrito: "E Havayá reina para sempre".

פ"י ישיבה הוא מלשון הורדה והשפלה שהיושב מוריד ומשפיל עצמו ממקום עמידתו להיות לו דירה בתחתונים וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] משחרב בהמ"ק [בית המקדש] אין לו להקב"ה בעולמו

Isto é, sentar-se (yeshivá) é uma expressão de trazer para baixo e rebaixar, pois quem se senta traz a si mesmo para baixo e se rebaixa do lugar em que estava de pé, para que Ele tenha uma morada nos mundos inferiores. E, como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: "Desde que o Templo Sagrado foi destruído, o Santo, bendito seja Ele, não tem em Seu mundo

אלא ד' אמות של הלכה ובבהמ"ק [ובבית המקדש] כתיב כי האמנם ישב אלקים על הארץ (מ"א [מלכים א'] ס"י ח' כ"ז) וכמ"ש מזה ברבות תרומה פל"ד קנ"ב א'.

senão os quatro côvados da halachá." E a respeito do Templo Sagrado está escrito: "Acaso D'us realmente habitará sobre a terra?" (1 Kings, chapter 8, [verse] 27). E conforme é explicado sobre isso em Midrash Rabbah, Terumah, chapter 34, 152a,

ובפ' נשא פ"ב קרוב לר"פ. ועד"ז מעין זה הוא בעסק התורה כמ"ש ברבות פ' שמות פרשה ה' ע"פ בשבתו עם זקני ארץ ובפ' שמיני ס"פ י"א

e em Parashat Nassô, capítulo 12, perto do início do capítulo. De modo semelhante, algo análogo se aplica ao estudo da Torá, como está escrito em Midrash Rabbah, Parashat Shemot, capítulo 5, sobre o versículo "quando se senta entre os anciãos da terra", e em Parashat Shemini, no fim do capítulo 11.

אך היינו ע"י שמתחלה נודע בשערים בעלה ע"י שיעמיק ויתבונן בגדולת א"ס ב"ה כפי עומק מחשבתו לכל חד לפום שיעורא דיליה

Mas isso ocorre por meio de, primeiro, "seu marido ser conhecido nos portões": por ele aprofundar-se e contemplar a grandeza do Infinito (Ein Sof), bendito seja Ele, conforme a profundidade de seu pensamento, "cada um segundo a sua própria medida",

כמו דמשער בלבו כמ"ש בזח"א [בזהר חלק א] וירא דק"ג ע"א וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] לעיל ר"פ במדבר והיינו כי ישיבה ודירה זו עושין ישראל בכוונתם בתפלתם כו'

“conforme mede em seu coração”, como está escrito no Zohar, Parte I, Vayeira, fólíio 103a, e como foi explicado acima, no início de Parashat Bamidbar. Isto é, esse sentar e essa morada são feitos por Israel por meio da intenção em sua oração, etc.,

דרוח אייתי רוח ואמשיך רוח (ועמ"ש סד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה בענין פי' גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו)

pois “o espírito traz espírito e atrai espírito” (e veja o que está escrito ao final do discurso que começa “Quando Israel antepôs ‘faremos’”, sobre o significado de “poderosos em força, que cumpram Sua palavra, para ouvir a voz de Sua palavra”).

ולכן נקרא ארץ מושבותיכם דייקא שאתם מיישבים אותה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] א"ת [אל תקרי] בניך אלא בוניך ע"י ההלכות המלובשים בדברים תחתונים

Por isso é chamada “a terra de vossas moradas”, precisamente porque sois vós que a estabeleceis. E, como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “Não leias banayich (‘teus filhos’), mas bonayich (‘teus construtores’): por meio das halachot revestidas de coisas inferiores,

כמו דומם וצומח שבנסכים וד"ל [ודי למבין] (ועמ"ש ע"פ וישב יעקב כו' בארץ כנען וזהו כענין ארץ מושבותיכם המבואר כאן שאתם מיישבים אותה וע"י [ועיין] בזהר בפי' בהר) (דק"ח ע"א) [הדא הוא דכתיב]

como o inanimado e o vegetal das libações; e isso basta para quem compreende. (E veja o que está escrito sobre o versículo “E Yaakov habitou”, etc., “na terra de Canaã”; isto corresponde ao tema de “a terra de vossas moradas”, explicado aqui: sois vós que a estabeleceis. E veja o Zohar, em Parashat Behar) (fólíio 108a): como está escrito,

כי תבאו וגו' ושבתה הארץ נייחא ודאי ועמ"ש סד"ה המגביהי לשבת ועיין ברבות בשלח ר"פ כ"ג ע"פ נכון כסאך מאז בענין המשל אגוסטוס יושב כו'

“Quando entrardes”, etc., “a terra descansará”: descansará, de fato. E veja o que está escrito ao final do discurso que começa “Aquele que está entronizado nas alturas”; e veja Midrash Rabbah, Beshalach, no início do capítulo 23, sobre o versículo “Teu trono está estabelecido desde a antiguidade”, a respeito da parábola “Augusto está sentado”, etc.;

ע"ש וזהו ועתיק יומין יתיב. ועמ"ש ע"פ תבנה ותכונן עיר סיחון. וע"פ וכל בניך כו' בענין בוניך.

veja ali. E este é [o significado de] “e o Ancião de Dias (Atik Yomin) sentou-se”. E veja o que está escrito sobre o versículo “Que a cidade de Sichon seja construída e estabelecida” e sobre o versículo “E todos os teus filhos”, etc., a respeito do tema de “teus construtores”.

ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] דקמ"א ע"ב ע"פ כתפארת אדם לשבת בית ועמ"ש מענין בית וחצר הפנימית בד"ה וארשתיך לי:

E veja o Zohar, Parte III, fôlio 141b, sobre o versículo “conforme a beleza de um homem, para habitar numa casa”; e veja o que está escrito sobre o tema da casa e do pátio interior no discurso que começa “E eu me desposarei contigo”.

19 קיצור. ענין השרפים הם מבחי יסוד האש האלקי וכמ"כ [וכמו כן] יש בחינה זו בנפש האלקית רק שהוא כלולה מד"י [מד"י יסודות].

Resumo. O tema dos serafins: eles provêm do nível do elemento divino do fogo. Da mesma forma, esse nível existe na alma divina, mas nela está unido aos quatro elementos.

וכתיב והוי יגיה חשכי. והיינו ע"י ק"ש [קריאת שמע] בהתבוננות באמרו הוי אלקינו ועי"ז יבא לבחינת ואהבת.

E está escrito: “E Havayá ilumina minha escuridão.” Isto é, por meio do Shemá, com a contemplação, ao dizer: “Havayá é nosso Elokim”; e, por meio disso, chegará ao nível de “E amarás”.

וזהו אש אוכלה. ועכ"ז [ועם כל זה] להגביר רק יסוד האש האלקי אין די כ"א שצ"ל אחי"כ המשכה ע"י מצות וזהו הוקשה כל התורה לתפילין וזהו את היד הגדולה כו'

E isto é “um fogo consumidor”. Ainda assim, fortalecer apenas o elemento divino do fogo não basta; é necessário, depois, atrair [a Divindade] por meio das mitsvot. E este é [o sentido de] “Toda a Torá foi comparada aos tefilin”, e este é “a grande mão”, etc.

אך בהשוב צריך לזוהר שלא יפול והיינו על ידי לעולם ירגיז. וזהו ענין מנחה ונסכים. ארץ מושבותיכם:

Mas, no retorno (shov), é preciso tomar cuidado para não cair; isso se dá por meio de “A pessoa deve sempre despertar a ira”. E este é o tema da oferta de farinha e das libações. “A terra das vossas moradas.”

LikuteiTorah.com
A PARASHÁ CHASSÍDICA

Sobre esta edição

Esta edição contém o texto hebraico e a tradução em português.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nossa tradução em português, feita a partir da nossa tradução inglesa do hebraico, sem as notas da Kehot: CC BY 4.0.

Esta edição como um todo: CC BY-NC 4.0. Pode ser copiada, impressa e compartilhada livremente, citando a Kehot Publication Society e likuteitorah.com; não pode ser vendida. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

A tradução para o português foi feita a partir da edição em inglês de likuteitorah.com com ajuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), com o hebraico ao lado para conferência; ainda não foi revisada por um editor humano. Confira com o hebraico tudo o que for importante.

O Rebe pediu que os maamarim da parashá da semana, a “Parashá chassídica”, sejam estudados durante essa semana, distribuídos pelos seus sete dias (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por que estudá-la, e as brachot do Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Um projeto gratuito e sem fins comerciais; nada aqui é vendido. Sem afiliação com a Kehot, o Sefaria ou a Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/pt/likutei-torah/shelach/5/

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak